

מ"י 16992/06/15 - דרור זוננשיין נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בפתח תקווה

מ"י 16992-06-15 מדינת ישראל נ' זוננשיין
תיק חיצוני: 216884/2015

בפני	כבוד השופט ארז נוריאלי
המבקש	דרור זוננשיין
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

רקע

1. לפניי בקשה לביטול צו הקפאה זמני, אשר הוצא על חשבונו של המבקש, שמספרו 177959/19. בחשבון זה יתרה מוערכת של כ-1.3 מיליון ₪ (להלן: "**החשבון**").

2. בקשה זו הוגשה כארבעה חודשים לאחר שנפתחה חקירה גלויה כנגד המבקש.

3. עסקינן בחקירה מסועפת באשר לעבירות כלכליות שלכאורה בוצעו על ידי המבקש ואח', בין היתר, בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 (להלן: "**החוק**"). בעקבות החקירה, נתפסו נכסי מקרקעין, חשבונות בנק עסקיים, חשבונות בנק פרטיים ורכבים, אשר חלקם שוחררו והוחזרו למבקש.

4. ב"כ המבקש עתר לבטל את צו ההקפאה שהוטל על החשבון מהנימוקים הבאים: האחד, אין ביתר הכספים בחשבון קשר כלשהו לאירועים הנחקרים על ידי המשטרה.

שנית, המשיבה לא סיפקה אומדן ממשי של שווי הסכום לגביו נעברו העבירות. לדברי ב"כ המבקש, שווי התפוסים המצויים בידי המשיבה עולה על שווי העבירות.

שלישית, צו ההקפאה הזמני פוגע פגיעה ממשית בזכות היסוד: כבוד האדם וחירותו ובזכויותיו הקנייניות של המבקש, משבש את חייו ומונע ממנו להמשיך ולהתפרנס.

5. בתגובה לבקשה, ציין ב"כ המשיבה כי החוק מגביל את שווי הרכוש המחולט, וקושר את היקפו להיקף שווי פירות העבירה, אפילו אין הרכוש קשור בביצוע העבירה והדגיש את עקרון "טיפת הדין". בנוסף, שווים של הרכוש התפוס ושל פירות העבירה זהה ומאוזן (זאת לאחר ששחררה המשיבה את אחד מנכסי הנדל"ן של המבקש). יחד עם זאת, המשיבה הביעה נכונות לשחרר את החשבון והציגה תנאיה להפסקת הקפאת הפעילות.

6. בדיון שהתקיים ביום 19.10.15, חזר כל אחד מהצדדים על טענותיו. ב"כ המבקש טען כי מקור הכספים בחשבון הוא בקבלת תשלום עבור דירה אשר נמכרה בשנת 94. כמו כן הגיש לעיון בית המשפט צילום שיק שהתקבל מהמוכרים וצילום דף חשבון המצביע על העברה בנקאית, אשר יחדיו מבססים את סכום היתרה בחשבון, וכן את הסכם מכר הדירה (סומנו נ/1, נ/2 ו-נ/3). עוד נטען כי על המשיבה לשחרר חצי מסך היתרה בחשבון, מאחר ומדובר בחשבון משותף של המבקש ורעייתו, בעוד העבירות מיוחסות למבקש בלבד.

מטעם המשיבה הוגשו לעיון בית המשפט שני דוחות סודיים, אשר סומנו במ/1 ובמ/2 ובהם הוצגו חישובים המתייחסים להיקפן הכלכלי של העבירות שלכאורה בוצעו, להיקף הרכוש התפוס מידי המבקש וכן מידע נוסף על החקירה.

דיון והכרעה

מקור סמכות החילוט

7. הבקשה שלפניי נסובה סביב תפיסת חשבון בנק של המבקש ע"י היחידה החוקרת. מקור סמכות היחידה החוקרת לתפיסת חשבונות בנק הוא מכוח סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "הפקודה").

8. בהתאם לסעיף זה, ניתנה סמכות התפיסה ליחידה החוקרת (ר' בש"פ 342/06 **לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל**). סמכות התפיסה של חשבונות בנק והקפאתם, הוכרה ע"י בית המשפט העליון במסגרת בש"פ 5015/99 **התאחדות משפטנים בלתי תלויים נ' מדינת ישראל**. תחולת הוראות סעיפים 21(א) ו-26 לחוק הוכרה אף היא כתחולה מקבילה לצד הוראות הפקודה, זאת בדנ"פ 3384/09 **אברם נ' מדינת ישראל**.

9. תכליות התפיסה נחלקות לשלוש:

תכלית מניעתית- באשר לחפץ שעלול לשמש לביצוע עבירה (ר' רע"פ 1792/99 **גאלי נ' משטרת ישראל**).

תכלית ראייתית- באשר לחפץ שעשוי לשמש כראיה בהליך המשפטי.

תכלית של חילוט- באשר לחפץ בו נעשה שימוש לצורך עבירה, או חפץ שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה, או כאמצעי לביצוע (רע"פ 7600/08 **אברם נ' מדינת ישראל**). בנוסף לכך, בהתאם לסעיף 39(א) לפקודה וכן בהתאם לסעיף 21 לחוק, ניתן לחלט כל חפץ שנתפס, גם ככלי ענישה והרתעה.

10. תכלית תפיסת החשבון היא לצורך חילוטו. זוהי תכלית שצופה פני עתיד ומיועדת לאפשר למערכת אכיפת החוק לממש את סמכות הענישה שניתנה בידי בית המשפט לחלט חפץ הקשור בעבירה במסגרת העונש הנגזר על עבריו. בשלבים מוקדמים אלה של ההליך הפלילי, אף בטרם הוגש כתב אישום, נועדה התפיסה להבטיח כי יכולתו זו של בית המשפט לא תסוכל (בש"פ 342/06 בענין לרגו לעיל). במובן זה, תפיסת החשבון מהווה מעין "צו זמני" שנועד להבטיח את החילוט, באם בסופו של ההליך הפלילי יורשע הנאשם.

11. סעיף 21 לחוק, מאפשר, במקרה בו הפעולות המיוחסות למבקש מגבשות, לכאורה, את יסודות העבירה לפי החוק, לחלט רכוש בשווי רכוש שנעברה בו עבירה (בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' יוסף סיטבון**, ע"פ 2010/12 **מדינת ישראל נ' מיכאלי**).

12. החילוט, במקרה של הרשעה לפי סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, אינו ביחס לאותו רכוש שבו בוצעה בהכרח העבירה, אלא **בשווי של אותו רכוש**. מתוך שכן, ככל שבוצעה עבירה של הלבנת הון בהיקף כספי מסוים, שהרי החילוט יכול שיעשה ביחס לשווי אותו סכום, **ללא קשר למקורו של הכסף** שחולט בסופו של יום לאחר ההרשעה:

"משמעות הדברים היא כי מקום בו ניתנה לבית המשפט סמכות לחלט רכוש בשווי הרכוש האסור, תהא נתונה הסמכות לתפוס הרכוש עד לסיום ההליכים... מאחר שניתן לחלט גם רכוש "תמים" בהבדל מרכוש "אסור" מוענקת סמכות עזר של תפיסת הרכוש לגביו ניתן לתת צו חילוט (ב"ש 91455/02 פרקליטות מחוז ת"א- מיסוי וכלכלה נ' צין דוד יעקב).

13. לא למיותר לציין כי בדומה לאמור בפקודת הסמים המסוכנים התשל"ג 1973, גם בכל הנוגע להרשעות בתיקים של הלבנת הון, החילוט הוא הכלל בעוד ההחלטה שלא לחלט, היא החריג. גם לכך נתתי דעתי בבואי ליתן החלטה זו (בענין זה ראה ע"א 9796/03 חביב שם טוב נ' מדינת ישראל).

שווי התפוסים ושווי העבירה

14. באשר להיקף סכומי הכסף: החלטתי מסתמכת על הדוחות הסודיים שהוצגו לי, בזהירות המתבקשת, ומבלי שיהיה בכך כדי קביעת מסמרות בשאלות עובדתיות אשר יתבררו, ככל שיעלה בכך הצורך, במסגרת הדיון בפני המותב העיקרי.

טענת המשיבה לשווי התפוסים ולשווי היקף העבירה נתמכת, במידה הנדרשת, במסמכים המצויים בדוחות שהוגשו לעיוני. מנגד, מטעם המבקש לא הוגשו מסמכים המעידים על ערכם של הנכסים התפוסים, באופן שיאפשר לאמוד את שוויים הכולל, אלא מסמכים כמפורט בסעיף 6 להלן. לאור היקף הסכומים המפורטים בדוח הסודי, לגביהם נטען כי נעברה בהם עבירה, הטענה כי שווי העבירות עולה על שווי התפוסים המצויים בידי המשיבה, נדחית.

על מנת שהיקף הרכוש התפוס לא יעלה על שווי היקף העבירה, פעלה המשיבה לשחרר נכס ששווי כ-3,000,000 ₪. על פי הדוחות הסודיים שהוצגו בפני, היה בכך כדי להתאים את היקף התפוסים להיקף עבירות הלבנת ההון המיוחסות למבקש.

סכום המרמה הנטען

15. במהלך הדיון טען ב"כ המבקש, כי המשיבה מסרבת להצהיר באופן גלוי על סכום העבירה הנטען על ידה, המגובה בראיות לכאוריות, בטענה כי גילוי הסכום עלול לפגוע בחקירה. תוך הפניה לה"ת 53536-01-13 **משה סידס נ' מדינת ישראל**, ביקש ב"כ המבקש להורות למשיבה לחשוף נתון זה.

בעניין זה התרשמתי לאחר עיון במסמכים, כי היחידה החוקרת השלימה את כימות שווי העבירות לכאורה, המיוחסות למבקש, אולם החקירה עודנה בעיצומה.

עוד התרשמתי כי מעת לעת, שוחררו תפוסים והוחזרו לידי המבקש, תוך שהמשיבה הקפידה להעמיד את סכום שווי העבירה לכאורה מול שווי התפוסים.

אף בפסיקה שהגיש ב"כ המבקש לעיוני, נענה בית המשפט לבקשתה של המשיבה להותיר את סכום העבירה חסוי, זאת על אף שסבר כי הסכום הוא נתון רלוונטי לצד שכנגד וכי החקירה לא הייתה מסוכלת או נפגעת.

גם במקרה שלפניי, כשמדובר בחקירה דינמית ומסועפת, לא מצאתי כי יש מקום לחשוף נתונים אלו בפני המבקש בעת הזו.

תקפות החילוט על חשבון משותף

16. לטענת ב"כ המבקש, מחצית מיתרת הסכום בחשבון שייך לרעייתו של המבקש. משכך, הקפאת החשבון אינה משרתת את תכלית התפיסה, מאחר ולא ניתן להורות על חילוט מחצית מיתרת הסכום בו.

סעיף 21 לחוק קובע כי במקרה שאדם הורשע בעבירה לפי סעיף 3 או 4 לחוק, יצווה בית המשפט על חילוט רכוש מתוך **רכושו של הנידון**. "רכושו של הנידון" מוגדר בסעיף 21(ב) לחוק כ"**כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו**" (ההדגשה אינה במקור א.נ.).

בע"א 3343/05 **טאהא נ' מדינת ישראל** נקבע כי "**הגדרה רחבה זו נועדה לאפשר לבית המשפט להורות**

על חילוט רכוש שמקורו בעבירה גם כשהעברין ניסה להסוות את הבעלות או באמצעות רישומו על שם אדם אחר או מסירת החזקה בו, תוך הותרת השליטה האפקטיבית בנכס או בפירותיו בידיו". בע"א 9796/03 שם טוב נ' מדינת ישראל נאמר כי "תכליתו העיקרית של החוק - להבטיח כי פירות עץ העבירה לא ייוותרו בחיקו של העברין".

במקרה שלפנינו מדובר ברכוש אשר נמצא בחשבונו של המבקש. אני סבור כי בעת הזו, כשהחקירה נמצאת בעיצומה, אין מקום לקבל את טענת ב"כ המבקש כטענה המצדיקה את שחרור החשבון. עם זאת, במסגרת האיזונים אתחשב בטענתו זו, בקביעת הסכומים שניתן להורות על שחרורם.

סמכות התפיסה ומידתיות

17. לצורך בחינת התפיסה או השחרור של נכסים, כספים או זכויות שנתפסו, יש לערוך בדיקה דו שלבית: בשלב הראשון יש לבחון את עילת התפיסה, היינו את סיכוייה של החקירה להבשיל לידי כתב אישום בעל פוטנציאל הרשעתי. בשלב השני יש לבחון הצורך בהמשך התפיסה. בשלב זה ייערך איזון בין תכלית התפיסה ואינטרס הציבור לאפשר חקירת עבירות והעמדת עבריינים לדין לבין הפגיעה בזכותו של אדם לממש זכויות היסוד הנתונות לו בטרם ההכרעה בשאלת אחריותו הפלילית וביניהן הזכות לחירות, לשוויון ולקניין (בש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, בש"פ 555/07 יחיא נ' מדינת ישראל ובש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל).

18. פועל יוצא של הדברים האמורים הינו כי יש לבחון האם המשך החזקת התפוס בידי המשטרה משרת תכלית המשתלבת עם מקור הסמכות לתפיסה. אם נענה על שאלה זו בחיוב, על בית המשפט לבדוק אם ניתן לשחרר את התפוס באופן ובתנאים ששיגו באופן מידתי את תכלית התפיסה מחד ואת מימוש זכות הקניין מנגד.

19. בהינתן קיומה של עילת תפיסה מתמשכת, עלינו לאזן בין זכות הפרט למנוע פגיעה בקניינו, אל מול תכלית התפיסה. במסגרת איזון זה, יחליט בית המשפט אם ניתן לשחרר את התפוס אף שמתקיימת עילה נמשכת לתפיסתו, ואם כן- באלו תנאים וסייגים יש לעשות כן, כדי להגן על תכלית התפיסה תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין של בעל הזכות בנכס התפוס (ר' בש"פ 7023/03 אבוטבול נ' מדינת ישראל ובש"פ 3159/00

אסנת רבין נ' מדינת ישראל).

20. סעיף 35 לפקודה מתייחס לכלל שעל פיו במידה ותוך 6 חודשים לא הוגש כתב אישום ולא ניתן צו על פי סעיף 34 על המשטרה להחזיר את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח. זהו הכלל, בית המשפט רשאי, על פי שיקול דעתו, להאריך את הצו על פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין בתנאים שיקבע. על כל חריגה ממתחם ששת החודשים הקבועים בחוק, להיעשות ביתר זהירות והסכמת בית המשפט ראוי שתהיה בשיקול דעת ותוך קביעת תנאים.

קביעת המחוקק מגבילה את תקופת החזקת התפוס בידי המדינה, הגבלה הנובעת מההכרה כי עצם התפיסה יש בה כדי לפגוע אנושות בזכות החירות וחופש הקניין של האדם.

21. אמנם, תפיסת חפצים והחזקתם - יש עמה פגיעה בקניינו של המבקש. אך פגיעה זו היא מוצדקת במקום בו יש לתפיסה תכלית ראויה מבחינה חברתית ומשפטית (ראו בש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 464 (2000)). עם זאת, מקובלת עלי עמדת ב"כ המבקש לפיה יש להתחשב בכלל התפוסים ולערוך איזונים כבר בשלב זה.

22. עיון בדוח הסודי שהוגש לעיוני מלמד כי החקירה טרם הסתיימה וכי תכלית התפיסה נותרה בעינה. התרשמתי כאמור כי מדובר בחקירה מורכבת ומסועפת, שעתידיה להמשיך עוד זמן מה וכי היקף הלבנת ההון הנטען הוא גבוה. משכך, יש לנקוט מהלך מידתי.

23. שחרור חשבון הבנק בכפוף לתנאים שהציגה המשיבה מאזן כראוי בין צרכי המחיייה של המבקש מחד, לבין הצורך בהחזקת התפוסים מאידך. על-כן ההחלטה לשחרר את החשבון בתנאים שהוצגו היא ראויה וסבירה. אינני מקבל את בקשת הסינגור לשחרר את כל יתרת המזומן שבחשבון מהנימוקים שפורטו עד כה ובהתחשב בהתרשמותי כי בשלב זה, בו החקירה טרם מוצתה, לא ניתן לערוך הפרדה מלאה וברורה בין הכספים שאינם כשרים ושנמצאו בחשבונו של החשוד, באופן שניתן לקבוע כי מדובר "בכסף כשר" כטענת הסינגור.

24. לאור כל האמור, ולאחר עריכת האיזונים הרלוונטיים, אני מקבל את המתווה שהציע נציג היחידה החוקרת ומורה על שחרור חשבון הבנק, שמספרו 177959/19, בתנאים הבאים:

א. הקפאת יתרות הזכות (לאחר השבת הסכום המפורט בסעיף 25 להחלטתי זו) בפיקדון ייעודי בו ייאסר לבצע כל פעילות בלא אישור היחידה החוקרת בכתב ומראש.

ב. יתרות הזכות הקיימות והעתידיות לא יוכלו לשמש כבטוחה עבור המבקש או מי מטעמו ויוחרגו במפורש על ידי מכתב בנקאי מתאים.

ג. צ'קים למשמרת - יפרעו במועדם ויופקדו לפיקדונות הנ"ל.

25. בהתחשב בכל הנימוקים שפורטו לעיל ומתוך התחשבות בכלל טיעוני הסניגור ויתר התפוסים בתיק זה, אני מורה על **השבת סכום כולל של 300,000 ₪ שנתפסו בחשבון הבנק הנ"ל**, ללא כל תנאי לידיו של המבקש. יתרת הסכום המשוערך בסך 1 מיליון ₪ יוקפא כאמור במתווה שנקבע בסעיף 24 להחלטה זו.

26. ניתן בזאת צו עיכוב ביצוע ההחלטה למשך 7 ימים מהיום על מנת לאפשר לצדדים להגיש ערר על החלטתי זו.

27. החומר הסודי שהוגש לבית המשפט יוחזר לנציג היחידה החוקרת על ידי המזכירות.

28. המזכירות תשלח העתק החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, י"ט חשוון תשע"ו, 01 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.